

Gönderim Tarihi: 25.02.2022

Kabul Tarihi: 25.05.2022

İNFOBEZİTE: X VE Y KUŞAKLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Infobesity: A Research for Generations X and Y

Ayşe BİLGİNER KUCUR

Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi
Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü
ayse.bilginer@atauni.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-3237-8927

Çalışmanın Türü: Araştırma

Öz

Yeni iletişim teknolojilerinin gelişimi ile sınırsız internet ortamında büyük miktarda veri kontrolsüz bir şekilde erişime sunulmaktadır. Dünyanın neredeyse her yerinden gazete, dergi, televizyon, radyo gibi kitle iletişim araçlarıyla, e-posta, WhatsApp, Facebook, YouTube vb. interaktif platformlar aracılığıyla ve çeşitli haber portallarıyla bilgi akışı durmaksızın devam etmektedir. İnteraktivite sayesinde bilgi akışı tek yönlü değil üreticinin de desteğiyle iki yönlü olarak sürdürülmektedir. İnternet kullanıcılarının paylaşım yapabilmesi, içerik üretebilmesi akışın içeriğinin tekrar edilmesine, manipüle edilmesine bazen de kasıtlı olarak yanlış bilgi paylaşımına neden olmaktadır. Bu durum bireyleri ihtiyaç duyulmayan bilgilerle karşılaştırmakta veya bireyler ulaştıkları bilginin doğruluğundan şüphe etmektedir. İnsan beyninin bu bilgileri algılamak için çaba sarf etmesi, içeriğinin doğru/gerçek olup olmadığından şüphe etmesi, sürekli bilgi bombardımanına maruz kalması çeşitli zihinsel ve fiziksel rahatsızlıklara neden olmakta ve bu durum infobezite olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışma ile internet çağında erişilebilen bilgilerin fazlalığının ve istek dışı bireylere ulaşan bilgilerin neden olduğu bilgi yüküne maruz kalma durumu irdelenmeye çalışılmıştır. Çalışma için tamamı akademisyenlerden oluşan X ve Y kuşakları ile mülakat yapılarak veriler elde edilmiş, niteliksel içerik analizi yöntemi ile veriler çözümlenmiştir. Maruz kalınan bilgi yoğunluğu infobezite kavramı ile değerlendirilmiştir. Yapılan mülakatlar neticesinde katılımcıların bilgiye/enformasyona erişimde çok büyük bir oranda internete yöneldiği, eriştikleri bilgi/enformasyondan şüphe ettikleri, kendilerine herhangi bir araştırma yapmadıklarında bile bilgi/enformasyon iletildiği ve bu durumun bireylerde kafa karışıklığına neden olduğu, stres, baskı, zaman kaybı gibi hisler bıraktığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, internet, infobezite, X kuşağı, Y kuşağı

Abstract

With the development of new communication technologies, a large amount of data is made available to access in an uncontrolled way in the unlimited internet environment. With mass media such as newspapers, magazines, television, radio, and through interactive platforms such as e-mail, WhatsApp, Facebook, YouTube, etc., information flow continues non-stop from almost anywhere globally. Thanks to interactivity, the flow of information is not one-way, but two-way, with the support of the producer-consumer. The ability of Internet users to share and produce content causes the content of the stream to be repeated, manipulated, and sometimes deliberately shared as false information. This situation makes individuals meet with unnecessary information or doubt the accuracy of the information they reach. The human brain's efforts to perceive this information,

doubting whether its content is correct/true, being exposed to constant information bombardment causes various mental and physical disorders, and this situation is defined as infobesity. In this study, it has been tried to examine the situation of being exposed to the information load caused by the excess of information accessible in the internet age and the information reaching the individuals unwillingly. For the study, data were obtained by interviewing the X and Y generations, all of whom were academicians, and the data were analyzed with the qualitative content analysis method. The information density exposed was evaluated with the concept of infobesity. As a result of the interviews, it was detected that the participants turned to the internet to a great extent in accessing knowledge/information, they were suspicious of the knowledge/information they accessed, knowledge/information was conveyed to them even if they did not do any research, and this situation confused individuals, leaving feelings such as stress, pressure and time loss.

Keywords: *Information, internet, infobesity, X generation, Y generation*

1. GİRİŞ

İnsanların yaşadığı çevre, ilgi alanları, hobileri, kişisel merakları vs. doğrultusunda erişebildiği tüm kaynaklardan bilgi edinme ihtiyacı doğal bir durumdur. Bu ihtiyaç, bireyin tercihihine göre sözlü, yazılı, görsel veya işitsel olarak karşılanmaktadır. Sözlü kültür döneminden günümüze gelinceye kadar yaşanan teknolojik gelişmeler (matbaa, internet, taşınabilir araçlar vs.) küresel bilgi birikiminin artışına neden olmuş ve bilginin herkese ulaşabilir olmasının önünü açmıştır. Bireylerin yine bu teknolojik gelişim doğrultusunda bilgiye ulaşmada çeşitli araçlara yönelebilmesi ve arzu ettiği her konuda bilgi edinebilmesi onu basılı kaynaklarla birlikte özellikle teknolojik araçlara yönlendirmiştir.

İnsanlar basılı, elektronik, çevrimiçi, çevrimdışı, sözlü, resmi ya da gayr-ı resmi birçok kaynaktan gün içinde eğitim, sağlık, ticaret, din, felsefe, eğlence, haber gibi pek çok konuyla ilgili bilgi tüketmektedir (Pandita, 2014:49). Yeni medya araçlarından dakikalar içinde akan milyonlarca bilgi parçacığı bireyleri aşırı bilgi yüküne maruz bırakmaktadır. Aşırı bilgiye maruz kalınması teknolojik araçların varlığına koşut olarak ortaya çıkmış bir sorun değildir. Bu sorun yazılı basınla başlayıp Rönesans dönemine kadar uzanmaktadır. Fakat yakınsama ile birlikte çeşitli metin türlerine dijital tabanlı tüm araçlarla ulaşılabilmesi enformasyon miktarında artışa sebep olmuştur (Baytar, 2013:39). Önceden bilgiye erişimde harcanan para, emek ve zaman, bu çağda kullanımı bakımından farklı bir boyut kazanmıştır. Teknolojik dönüşüm paralelinde bilgiye erişim ücretsiz hale gelmiş harcanan emek, tıklama gibi basit bir eyleme dönüşmüş, zamansal problem ise araçlarla istenildiği kadar geçirilen zaman şeklini almıştır. Arama motorları, haber siteleri, sosyal medya, blog, forum gibi mecralar dijital çağın insanıma bilgiye erişim noktasında konforlu bir erişim imkânı sunduğu için internete yönelme eğilimi artmaktadır. Yeni medya araçlarından paylaşılan içeriklerin

çoğunda anonimlik söz konusu olduğundan dolayı bu araçlardan gerçeklikle ilgisi olmayan, yanlış, uydurma, çarpıtılmış enformasyonlarla karşılaşmak en olası durumlardandır. Bilgi bombardımanına ve kirliliğine maruz kalan birey veri denizinde kaybolmadan doğru bilgiye erişmek için büyük bir çaba sarf etmek zorunda kalmaktadır. Postman, *Büyücünün Çırağı* gibi bilgiye gark olduğumuzu ifade etmekte, bilginin bir atık haline geldiğini, insanlığın en temel sorunlarını cevaplamada aciz ve günlük sorunların çözümünde çok az yararlı olduğunu iddia etmektedir. “Bilgi gelişigüzel bir şekilde başka hiçbir bilgiye yöneltmeden, muazzam oranlarda, yüksek hızlarda, teoriyle, manayla, amaçla bağını koparmış biçimde ortaya çıkmaktadır”. “Peek-a-boo (ce-ee)” yapar gibi hadiseler bir görünüp bir yok olmaktadır. (Postman, 2006:84-85). Naisbitt (1982:17) “datada boğuluyoruz fakat bilgiye açız” sözüyle niteliksiz bağsuz bilgilerle çevrelendiğimiz dünyada gerçek bilgiye erişilememesine dikkat çekmektedir.

Bu çalışmada aşırı bilgi yüküne maruz kalma durumu olarak tanımlanan infobezite kavramı açıklanmış internet ve yeni medya araçlarıyla birlikte bilgiye erişim sürecinde yaşanan problemlerin bireylerde bıraktığı etkiler ele alınmıştır. Çalışmanın araştırma kısmında yeni medya araçlarını sonradan kullanan X kuşağı ile interneti karşılayan Y kuşağının bilgiye erişim sürecinde yaşadığı sorunların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda 12 akademisyenden mülakat tekniği ile veriler toplanmış niteliksel içerik analizi yöntemiyle veriler infobezite bağlamında tartışılmıştır. Bu alandaki çalışmalar genelde yeni medya araçlarını aktif olarak kullanan Z kuşağına yönelik yapılmıştır. Araştırma, Z kuşağına ebeveynlik, öğreticilik, öğretmenlik yapan X ve Y kuşaklarının bakış açılarına yer vermesi bakımından önem taşımaktadır.

2. İNFOBEZİTE VE YENİ MEDYA

Johnson (2012), *The Information Diet* adlı eserinde gıda ürünlerinin içeriklerinin son yıllarda katkı maddeleriyle değiştirilmesinin insan üstünde bıraktığı etkileri dile getirdikten sonra bu gıdaları sıklıkla tüketenlerin obez olduğunu ifade etmiştir. Bu noktadan hareketle insanların aşırı bir şekilde ve bilinçsizce bilgi/enformasyon tüketmesini bilgi obezliği olarak tanımlamıştır. “Information” ile “obesity” sözcüklerinin birleştirilmesiyle oluşan infobezite (infobesity) kavramı ile ilgili olarak yapılan literatür taramasında erişilebilir bilginin fazlalığının ve bu fazlalığın sorun haline gelmesi durumunun information overload (bilgi fazlalığı), bilgi bolluğu, aşırı bilgi yükü ve infobezite olmak üzere dört farklı şekilde ifade edildiği tespit edilmiştir. Çalışmada dört farklı kavrama eserlerde tanımlandıkları şekilleriyle yer verilmiştir.

Bawden ve Robinson potansiyel olarak yararlı olabilecek bilginin faydadan ziyade engel haline gelmesi durumunu aşırı bilgi yüklemesi olarak tanımlamaktadırlar. Bilgi bolluğu kavramını modern anlamıyla tanımlayan sosyolog George Simmel'dir. Royal Society'nin 1948'de düzenlediği Bilimsel Bilgi Konferansı'nda aşırı bilgi yükü bir sorun olarak kabul edilmişti. Tarihte ilk olmasa da bilgi yükünün bilim adamlarını bunaltmasından, devasa materyallerin kontrol edilemeyeceğinden söz edilerek bilim tehdit altında görülmüştü (Bawden ve Robinson, 2009:3-4). Aşırı bilgi yüklemesi ve aşırı bilgi yükü ile eş anlamlı olarak kullanılan "information overload" en genel şekli ile bir kişi için çok hızlı şekilde sunulan bilgiler süreci olarak ifade edilmektedir (Hiltz ve Turoff, 1985: 682). Kavramla ilgili net bir tanım olmadığını belirten Eppler ve Mengis (2004:273), ise bireyin çok fazla bilgi almasını "aşırı bilgi yükü" şeklinde ifade etmişler ve bu durumu daha kavramsal bir şekilde infobezite olarak tanımlamışlardır. Bertham Gross 1964 yılında yayınladığı The Managing of Organization adlı eserinde bilgi yüklemesi terimini kullanmıştır. Daha sonra Toffler (1970) "information overload" kavramına Future Shock (Gelecek Şoku) kitabında yer vermiştir. Yukarıdaki farklı tanımlamaların hepsinde erişilebilir bilginin çok olmasına ve bu durumun problem yaratabileceğine dikkat çekilmiştir.

Pandita (2014) bilgi üretiminde kalitenin göz ardı edilip bilgi üretiminin niceliksel yönünün ön planda olduğu zaman bilgi patlaması meydana geldiğini dile getirmektedir. Ayrıca bilgi patlaması ile bilgi kirliliği kavramlarının birbiri yerine kullanılmasına istinaden iki kavramın aynı şeyleri ifade etmediğini belirtmektedir. Bilgi patlaması aynı bilginin farklı formatlarda çoğaltılması ve aynı bilginin tekrar tekrar yayınlanması sonucunda oluşurken bilgi kirliliği ise güvenilmeyen, gerçek dışı, çarpıtılmış bilgilerin paylaşılması ile oluşmaktadır.

Denetimsiz şekilde insanın her bulduğu yiyeceği doyma hissini göz ardı ederek yemesinin sonucu olarak obezite sorunu ortaya çıkmakta ve akabinde bireyin hayat kalitesinin düşmesi, farklı sağlık sorunları hatta ölüm olayı gerçekleşmektedir. Benzer şekilde aşırı bilgi yükünden dolayı da bireylerde bilgi fazlalığına bağlı olarak infobezite sorunu ortaya çıkmaktadır. Bu durum Postman'ın "denetimsiz enformasyon ölümcül olabilir" sözünü akıllara getirmektedir (2006:78). Infobezite terimi sağlıklı beslenme programı ve gıdanın aşırı tüketimi sonucunda ortaya çıkan obezlik kavramı ile ilişkilendirilmiştir. Bu analogik bakış açısında bol, ucuz fakat düşük kaliteli ve kolay erişilen bilgi, sağlığa zararlı olan, besleyiciliği az, fast food ve kalorisi yüksek besinlerle karşılaştırılmıştır. Johnson, bir insanın obez

olup olmadığı yönünde karar verebilmek için belirli kriterlerin varlığından söz etmekte, benzer şekilde infobez bireylerin de zaman algısı, fiziksel aktivitenin yetersiz veya düzensiz oluşu, dikkat dağınıklığı, sosyal çevrenin daralması, gerçeklik algısının bozulması gibi belirgin semptomları olduğuna işaret etmektedir (2012:63-73). Bilgi obezitesinde bilgidan mustarip olup olunmadığının tespiti zordur. Bilgili ya da bilgisiz olmak durumu objektif bir bakış açısıyla net bir şekilde belirlenmemektedir. Bu durum insanları daha fazla bilgi tüketmeye bazen de yanlış bilgi tüketmeye yönlendirmektedir (Johnson, 2013:65).

Matbaa icat edildikten sonra yöneticiler ve dini sınıfların edinimine açılan kitap, bol ve ucuz hale gelince herkes tarafından elde edilebilmiş bu gelişme okuryazarlığın artışına neden olmuştu (Johnson, 2013:21). Asırlar önce yaşanan bu dönüşümün benzeri internetle birlikte yeniden hayat bulmuştur. İnternete erişim konusunda ayrıcalıklı bir kesim bulunmamakta dahası internete bilgi yükleme ve çeşitli yayıncılık tekniklerini kullanma konusunda da bireysel teşebbüsler ziyadesiyle yaygındır. Dünya nüfusunun büyük bölümü internete erişim noktasında herhangi bir sorun yaşamamakta hatta her geçen gün erişim sağlayan kişi sayısı artmaktadır. Bilginin devasa boyutlara ulaşmasında önceden kâğıda basılan gazete, dergi ve kitapların, plak, kaset gibi araçlara kaydedilen ses kayıtlarının, video-kasetlere kaydedilen filmlerin, arşivlerde tutulan televizyon ve radyo programlarının, albümlerde saklanan kişisel fotoğrafların, sınıflarda işlenen derslerin ve ders kitaplarının ve daha birçok bilginin sınırsız kayıt imkânı olan internet ortamına yüklenmesinin ve isteyen herkesin bu verileri kendi araçlarına indirebilmesinin katkısı çok büyüktür. Postman (2006:76), eskiye nazaran daha çok bilginin üretilmesini, dağıtılmasını ve depolanmasını bilginin metafizik bir statüye terfi edişi olarak yorumlamaktadır.

Web 2.0 teknolojilerinin infobeziteyi artırdığını ve hızlandırdığını iddia edenler olduğu gibi bu durumun matbaadan beri tartışma konusu olduğunu ifade eden farklı görüşler mevcuttur. Örneğin Johnson, bilgi obezitesinin internetle ortaya çıkmış bir durum olmadığına dikkat çekmekte eskiden bilgiye erişimin pahalı olduğunu ve bu amaç için çok çalışmak gerektiğini belirtmektedir. Johnson'a göre geçmişle şimdiki zaman arasındaki fark bilgiye erişimle bağlantılıdır (2013:65). Bawden ve Robinson ise karşıt fikir beyan ederek web 2.0 teknolojilerinin bilgi kirliliğini daha da arttırdığı belirtmektedir (2009:8). Bilgi teknolojilerinin kötüye kullanımı, intranet, extranet gibi teknolojiler ile e-postalar bilgi fazlalığının kritik sorun haline gelmesinin temel sebebidir. Bawden'ın 2001 yılında yayınladığı istatistiklere göre; New York Times'ın haftalık bir baskısı 17.yüzyıl

İngiltere'sinde ortalama bir insanın bir ömür boyu karşılaşılabileceğinden daha fazla bilgi içermektedir, 1990 yılında dünya çapında her gün binden fazla kitap basılmıştır, belge başına otuz dakika ayrılarak internetin tamamını okumanın 200.000 yıldan fazla süreceği tahmin edilmektedir (Bawden ve Robinson, 2009:5). 2022 yılına gelindiğinde ise durum 2001 verileriyle kıyaslanamayacak kadar farklı bir tablo sunmaktadır. Lori Lewis ve Chadd Callahan tarafından her yıl hazırlanan verilere göre 2021 yılında bir dakika içerisinde yaklaşık olarak;

- 200 bin kişi tweet attı.
- WhatsApp ve Messenger'da 69 milyon mesaj gönderildi.
- TikTok'ta 5 bin uygulama indirilmesi (download) yapıldı.
- Instagram'da 695 bin hikaye paylaşıldı
- YouTube'a 500 saatlik video yüklendi
- 197.6 milyon e-posta gönderildi, 21.1 milyon kısa mesaj atıldı
- Facebook'ta 1.4 milyon kaydırma (scrolling) yapıldı
- Google Play ile App Store'da 414 bin uygulama indirildi
- LinkedIn: 9 bin bağlantı kuruldu

(<https://webmasto.com/internette-1-dakika-icinde-neler-oluyor-2021>).

Gönderilen mesajlar ve e-postalar, izlenen videolar, başvuru alan uygulamalar, yapılan araştırmalar bilginin ne kadar yüksek bir hızla dünyayı dolaştığını göstermektedir. Tüm bu eylemlerin muhatabının bir gün içinde ne kadar çok bilgiyle karşılaştığı yukarıdaki verilerden daha net anlaşılmaktadır.

Kwanya, infobezitenin büyük veri sendromunun bir sonucu olarak infosferde mevcut olan büyük hacimli verilere yönelik kontrolsüz bir bilgi ziyafetinden kaynaklandığını ifade etmektedir (Awuor, Kwanya ve Nyambok, 2007:278). Carpenter, aşırılık nedeniyle enformasyon toplumunda yaşayan bireylerin aramadığı zamanlarda bile bilgi/enformasyona maruz kaldıklarını belirtmekte ve iletişim araçlarının takipçilerine her şeyi özetleyerek kısa metinler halinde sunmayı tercih etmesini eleştirmektedir (2011:382). Pandita, tüm bu olumsuzlukların internet ortamının bizatihi doğasından kaynaklandığını belirterek “yapılandırılmamış bilgi kaynağı, istenmeyen bilgilerin sunumu, düzensiz bilgi üretimi ve dağıtımı, gereksiz ve çarpıtılmış bilgileri kontrol edecek mekanizmanın olmaması” gibi yoksunluklar nedeniyle bireylerin yoğun akışla mücadele etmek zorunda kaldığına vurgu yapmaktadır (2014:52). Bu düzensiz ve yoğun akış, çeşitli yemeklerle donatılmış bir masadan doyma hissinin göz ardı edilerek yiyeceklerin tüketilmesi durumunu andırmaktadır. İhtiyaçtan fazla yenmesinin insanda hantallaşmaya, ağır hareket etmeye ve uykuya sebebiyet

vermesi ihtiyaç dışı bilgilerin beynin algılama kapasitesinin dışına çıkması ile benzerlik göstermektedir.

3. KUŞAKLAR

Yaşanılan her dönemin kendine özgü sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel koşulları bulunmaktadır. Bu doğrultuda her birey yetiştiği çağdan etkilenmekte, düşünce ve tutumları, olayları algılama ve yorumlama biçimleri bu koşullar ekseninde şekillenmektedir. Dünyada yeni teknolojik gelişmeler ve sosyal olaylar yaşandıkça farklı yaş grubundaki bireylerin farklı yaşam tarzları ve düşünce biçimleri de ortaya çıkmaktadır. Karl Mannheim'in 1928 tarihli "Das Problem der Generation" adlı "Nesiller Sorunu" olarak çevrilen makalesinde sözünü ettiği kuşak teorisine göre, tarihsel bağlarıyla birlikte insanlar, gençlikler sosyo-tarihsel ortamlarından önemli ölçüde etkilenmektedir.

Kuşaklar teorisine göre kuşak farklılıkları yaklaşık yirmi yıllık sürede doğan insanların tarihsel deneyimlere, ekonomik ve sosyal koşullara, teknolojik ilerlemelere, toplumsal değişikliklere dayanan ortak özellikler göstermesi durumudur. 1920'ler itibarıyla keskin çizgilerle ayırmak mümkün olmasa da dünyadaki tüm kırılma zamanları dikkate alınarak kuşaklar farklı kaynaklardaki kuşak isimlendirmeleri ve tarihleri Reeves ve Oh (2008:295-296) tarafından aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır:

Tablo1. Kuşaklar

Kaynak	Sessiz/Gele- neksel Kuşak	Baby Boomers	X Kuşağı	Y kuşağı	Z kuşağı
Howe and Strauss (2000)	Silent Generation (1925–1943)	Boom Generation (1943–1960)	13th Generation (1961–1981)	Millennial Generation (1982– 2000)	-
Lancaster and Stillman (2002)	Traditionalists (1900–1945)	Baby Boomers (1946–1964)	Generation Xers (1965– 1980)	Millennial Generation; Echo Boomer; Generation Y; Baby Busters; Generation Next (1981–1999)	-
Martin and Tulgan (2002)	Silent Generation (1925–1942)	Baby Boomers (1946–1960)	Generation X (1965–1977)	Millennials (1978– 2000)	-
Oblinger and Oblinger (2005)	Matures (<1946)	Baby Boomers (1947–1964)	Gen-Xers (1965–1980)	Gen-Y; NetGen; Millennials (1981– 1995)	Post- Millennials (1995–present)

Tapscott (1998)	-	Baby Boom Generation (1946–1964)	Generation X (1965–1975)	Digital Generation (1976–2000)	-
Zemke et al. (2000)	Veterans (1922–1943)	Baby Boomers (1943–1960)	Gen-Xers (1960–1980)	Nexters (1980–1999)	-

Kaynak: Reeves ve Oh (2008); Crampton ve Hodge (2009); Kyles, (2005); Williams ve Page, (2011); Parry ve Urwin, (2011: 79); Howe ve Strauss (2007); Hertz (2015).

1925-1945 Sessiz Kuşak: 1929 Büyük Buhranı ve İkinci Dünya Savaşının yaşamış bu nesil genel olarak sosyo-ekonomik açıdan sıkıntılı bir hayat sürmüştür (Crampton ve Hodge, 2009:1). Disiplinli, kurallara ve düzenlemelere saygılı ve tutarlı bir nesildir. Kalabalık ailelerle yaşamış, uyum ve güven konusuna değer veren kuşağın bireyleri “yaşamak için çalışma” ilkesini benimsemişlerdir (Zemke ve Diğ., 1999: 45). Yaşadıkları dönem itibariyle tedbirli davranma zorunluluğu bu kuşağın Gelenekselciler olarak adlandırılmalarına neden olmuştur (Lehto ve Diğ., 2006).

1946-1964 Baby Boomers: İkinci Dünya Savaşı sonrası doğan bu nesil otoriteye saygılıdır. Televizyonun gelişimine tanıklık etmiş, Vietnamlı Savaşı dönemini yaşamış bir nesildir. Rekabetçi ve işkolik olarak kabul edilirler. Sessiz Kuşağın aksine “çalışmak için yaşamak” gerektiğini düşünürler. Kanaatkâr, otoriteye saygılı, sadakat duyguları yüksek gelenek ve kültürlerine bağlıdırlar (Crampton, Hodge, 2009:2; Arslan ve Staub, 2015:6).

1965- 1979 X kuşağı: X Kuşağı, işkolik Baby Boom Generation'ın çocuklarıdır. İş ve yaşam arasında denge kuran bu nesil değişime meyillidir. Özellikle teknolojik değişimlere açıktırlar, olaylara sonuç odaklı bakarlar (Crampton, Hodge, 2009:2). Bilgisayar devrimi devam ederken büyüyen bu nesil, bilgisayar kullanımının bireyselleştiği döneme rastladıkları için teknolojiyi düzenli olarak kullanmaktadır (Lewis, 2005). Değişim ve farklılıklara uyum sağlamaları yanında pratik çözüm önerileri sunmada da oldukça başarılıdırlar (Smola ve Sutton, 2002; Jurkiewicz, 2000). Kendi başlarına kararlar almak ve işlerini ne zaman ve nasıl yapacaklarına kendileri karar vermek isterler (Southard ve Lewis, 2004).

1980-1999 Y kuşağı: Farklı kaynaklarda Milenyum kuşağı, iPod Nesli, Ne(x)t Kuşağı gibi farklı isimlerle anılan bu kuşağı Williams ve Page (2011:8), 1977-1994 arasında doğanlar olarak ifade etmektedir. Himmel (2008), ise 1981-2000 arası doğanlar olarak belirtilmektedir. Y kuşağı için Net nesli (N gen) veya Dijital nesil (D gen) gibi farklı tanımlamalar da

vardır. Bilgisayarlar, İnternet, DVD'ler ve cep telefonlarından oluşan bir dünyada yaşamaktadırlar. Y kuşağı teknolojiyi kullanma konusunda doğuştan bir yeteneğe sahiptir ve çeşitli dijital araçları kullanarak çoklu görevleri yerine getirebilme konusunda yetkindir (Reeves ve Oh, 2008:298). Kendilerinden önceki diğer kuşaklar arasında en eğitilmiş olan en çok seyahat eden nesildir (Crampton ve Hodge, 2009:1). Bu kuşak zorlu işleri başaran ve kendine güvenen bir nesildir. Çalıştıkları işten zevk almayı kariyerde başarı ve terfiyi önemserler, hedeflerine ulaşmayı, kendilerini geliştirmeyi ve kişisel sorumluluk almayı severler. Yalnız çalışmayı, sorumluluk ve yetki almayı çok isterler. Anında geri bildirim almayı ve yaptıkları işten hemen sonuç almayı beklerler. Önceki kuşaklardan farklı olarak dengeli bir yaşam arzu ederler, çalışmak için yaşamak yerine iş ve ev yaşamlarına ayrı ayrı değer verirler. Bu bağlamda istihdamda esneklik ararlar. Sosyal olarak çeşitlilik, eşitlik, hoşgörüye değer verirler, fark yaratmayı ve yaratıcı ifadeleri severler (Broadbidge, Maxwell ve Ogden, 2009: 406-408). Nedenlere değil sonuçlara önem verirler (Himmel, 2008).

1997-2002 Z Kuşağı veya K Kuşağı: Pew Research Center'in yapmış olduğu 'Defining Generations: Where Millennials End and Generation Z Begins' adlı çalışmaya göre (2019), 1997 yılından itibaren doğanlar yeni neslin parçası olarak kabul edilmiş ve Z kuşağı olarak tanımlanmıştır. Literatürün genelinde 1999 Y kuşağının sonu olarak görülse de bilim insanı ve araştırmacı Noreena Hertz yaptığı çalışma ile 1995- 2002 tarihleri arasında doğanları K kuşağı olarak adlandırmıştır. K harfi ile ifade edilme sebebini ise Hertz, Açlık Oyunları (Hunger Games) filminin ana karakteri Katniss Everdeen' den esinlenmesi olduğunu ifade etmektedir (Hertz, 2015). Kuşaklar arasında tarihsel farklılıklar, nesiller arasında sürenin ne kadar olması gerektiği ile ilgili belirgin bir formül olmamasından kaynaklanmaktadır.

4. ARAŞTIRMANIN AMACI VE METODOLOJİSİ

Bu çalışmanın amacı X ve Y kuşaklarının eriştiği bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği konusunda yaşadığı problemleri ve aşırı bilgi yükünün bu kuşak mensuplarına hissettirdiklerini tespit etmektir. Genel amaca ilişkin olarak şu sorulara yanıt aranmıştır:

Katılımcılar gündemi hangi araçlarla takip etmektedir?

Katılımcılar araştırmalarını hangi araçlarla yapmaktadır?

Katılımcılar araştırma yaparken karşılaştıkları bilgilere güveniyor mu?

Katılımcılar araştırma sürecinde karşılaştıkları bilgileri farklı kaynaklardan teyit etme ihtiyacı hissediyor mu?

Katılımcılar herhangi bir konuyu araştırırken karşılaştıkları bilgilerden ve kendilerine gün içinde ulaşan mesaj, anlık ileti, e-mail gibi enformasyonlardan rahatsızlık duyuyor mu?

Nitel verilerin toplanmasında, iletişim araştırmalarında görüşme (mülakat) tekniği yoğun bir şekilde kullanılmaktadır (Geray, 2011:150). Genelde açık uçlu soruların görüşülen kişiye yöneltildiği görüşme tekniğinde yüz yüzelik söz konusudur. Fakat gelişen iletişim teknolojileri sayesinde telefon veya internet aracılığıyla da görüşmeler gerçekleştirilebilmektedir. Literatürde görüşme tekniği yapılandırılmış veya yapılandırılmamış olmak üzere iki farklı türde ifade edilmektedir. Yapılandırılmış görüşmede görüşülecek kişi önceden belirlenir, standart sorular kişiye yöneltilerek kısa cevaplar alınmaya çalışılır (Steward ve Cash, 2003:84). Açık uçlu sorulara yer verilmeyerek net cevaplar edinmek hedeflenir. Yapılandırılmamış görüşme ise açık uçlu soruların yer aldığı derinlemesine görüşme şeklindedir (Punch, 2005:167). Araştırmada yapılandırılmamış görüşme tekniğine başvurularak gereken yerlerde araya sorular eklenerek net cevaplar alınmaya çalışılmıştır.

Nitel araştırmalarda örneklem, amaçlı olarak belirlenmektedir. Derinlemesine bilgi alınması amacıyla çalışmanın kapsamı doğrultusunda örneklem seçilmektedir (Büyüköztürk, Çakmak Kılıç, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2011). Bu çalışmada araştırma grubu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde görev yapan 12 akademisyenden oluşmaktadır.

Literatür taramasında infobezite kavramı ile ilgili yapılan çalışmaların genelde öğrencilerden oluşan Z kuşağına yönelik olduğu tespit edilmiştir. Alanyazında Z kuşağına öğreticilik yapan genelini X ve Y kuşaklarının oluşturduğu akademisyenlere yönelik çalışma yok denecek kadar az olduğundan araştırma bu yönüyle önem kazanmaktadır. Yeni iletişim teknolojilerinin etkisiyle bilgiye eskiye nazaran daha hızlı erişen akademisyenlerin infobeziteyle olan ilişkilerini tespit etmek amacıyla akademik titrlerine bakılmaksızın X ve Y kuşaklarının her birinden üçer erkek ve üçer kadın olmak üzere toplam 12 akademisyene ulaşılarak tüm görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiştir. X kuşağındaki katılımcıların doğum tarihleri 1964-1977 yılları, Y kuşağı katılımcıları ise 1981-1990 yılları aralığındadır. Çalışmada katılımcıların isimleri açıkça belirtilmemiş katılımcılar ait oldukları kuşaklar ve cinsiyetleri doğrultusunda XE, XK veya

YE, YK şeklinde kodlanmış, yaşı en büyük olandan en küçük olana doğru 1, 2 ve 3 rakamları kodlamalara eklenmiştir. Katılımcıların cevaplarında bir düzeltme yapılmamış, yanıtlar görüşmecilerin kendi ifadeleri ile çalışmada sunulmuştur.

5. BULGULAR VE TARTIŞMA

Görüşmelerden elde edilen veriler 6 kategoride değerlendirilmiştir.

5.1 Katılımcıların Gündemi Takip Etmede Yöneldiği Araçlar

Gündemi takip etme, haber alma, eğlenme vs. çeşitli amaçlar için gazete, dergi, televizyon, radyo gibi kitle iletişim araçlarına ilaveten yeni medyalarla yönelmek, araçları senkronize veya asenkron biçimde kullanmak bu çağda yaşayan bireylerin sıradan eylemleri haline gelmiştir. İnternetin içinde doğmayan hayatının bir döneminden sonra interneti kullanan X kuşağı ile interneti karşılayan Y kuşağının internet bağlantılı yeni medya araçlarıyla olan ilişkilerinin tespiti kuşaklar arası fark olup olmadığını ortaya koymak bakımından önem arz etmektedir. Bilhassa geleneksel medya ile yeni medya araçlarını kullanmada ve gündemi takip etmede X ve Y kuşaklarının araçlardan birine öncelik verip vermediklerinin tespiti amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda araştırmaya katılan akademisyenlerin yöneldiği araçları belirlemek için “*gündeme ilişkin gelişmeleri hangi araçlardan takip ediyorsunuz*” sorusu katılımcılara yöneltilmiştir. X kuşağındaki tüm erkeklerin ve kadınların, Y kuşağında ise tüm erkeklerin internet gazetelerini ve televizyonu gündemi takip etmede kullandığı, Y kuşağında ise kadınların televizyonu nadiren tercih ettikleri saptanmıştır. Akabinde “*haber siteleri, YouTube, blog, sosyal medya gibi ortamlarda gün içinde ne kadar zaman geçiriyorsunuz*” sorusu yöneltilmiştir. Verilerden elde edilen sonuçlara göre; sözü edilen mecralarda X ve Y kuşaklarının yarım saat ile 2 saat arasında zaman geçirdiği anlaşılmıştır. Yalnızca YK3 kodlu katılımcı bu mecralarda yaklaşık 6 saat geçirdiğini ifade etmiştir. Katılımcılardan en genç akademisyenin yeni iletişim araçlarına daha fazla rağbet ettiği anlaşılmaktadır.

X ve Y kuşağı mensuplarının araçlardan maksimum düzeyde istifade etmesi ve bilgiye hızlı erişmesi önem arz ettiğinden dolayı katılımcılara “*teknolojik yeterlilik anlamında kendinizi nasıl tanımlarsınız*” sorusu yöneltilmiştir. Teknolojik yeterlilik konusunda X kuşağı katılımcıları genel olarak çok yeterli olmadıklarını ifade etmiş, Y kuşağından YE1 ve YE2 ise kendilerini çok iyi seviyede tanımlamıştır: YE2, “*farklı yerlerde teknoloji kullanımına yönelik eğitim aldım*” şeklinde beyanda bulunmuştur. Diğer Y kuşağı katılımcıları da iyi seviyede olduklarını ifade etmişlerdir. X nesli ile

teknolojiyi doğuştan kullanma yeteneğine sahip olan Y arasında bu noktada farklılık tespit edilmiştir.

5.2. Akademik Araştırmalar ve Diğer Araştırmaların Nereden Yapıldığı

Bilgi/enformasyona erişim noktasında internetin herkesin kullanımına açık olması ve herkesin aradığı bilgi/enformasyona hızlıca erişebilmesi interneti ilk araç konumuna geçirmektedir. Teknolojik araçları etkin kullanabilme ve yeni medya araçlarının kullanımı esnasında karşılaşılan sorunları çözebilme yetisi hem gündelik bilgilerin hem de akademik bilgilerin araştırma süreçlerinde etkin rol oynamaktadır. Bu nedenle akademisyen katılımcılara *“akademik çalışmalarınızı yaparken öncelikle hangi araçlara başvuruyorsunuz?”* sorusu yöneltilmiş, X kuşağına mensup akademisyenler genellikle *“kitaplar, akademik arama motorları, dijital kaynaklar özellikle yabancı kaynak taramalarına ağırlık verdiklerini”* belirtmişlerdir.

Y kuşağından; YK1: *“Önce internet, dijital ortamlarda olan kitaplar, yabancı kaynaklar, tez merkezleri, dergi arşivleri, sonra basılı kaynaklarda kitap... Çünkü yabancı literatürü önce taramak istiyorum... Kaynağın aslına gitmek için internet şart; asıl kaynağı orda bulamazsam basılı kitaplara yöneliyorum.”*

YK2: *“Yabancı literatüre erişebilmek için ilk olarak akademik arama motorları, oradan yaptığım araştırma sonrası basılı kitap...”* ifadeleriyle soruyu yanıtlamışlardır.

Alınan yanıtlara göre X ve Y kuşaklarının akademik bilgiye erişiminde basılı kitaplar ve dijital kaynaklar birlikte kullanılmaktadır. Yalnızca Y kuşağından iki kadın akademisyenin önceliği dijital kaynaklara verdiği anlaşılmaktadır. Kuşaklar arasında belirgin bir farklılık olmamakla birlikte Y kuşağının dijital kaynaklara yatkınlığı göze çarpmaktadır.

Akademik araştırmalar için başvuru kaynaklarına dair veriler elde edildikten sonra katılımcılara *“akademik araştırmalar dışında merak ettiğiniz, ilgilendiğiniz konuları nereden araştırırsınız?”* sorusuna, XE1 *“kitaplardan”* cevabı verirken diğer katılımcıların tamamı *“arama motorlarından”* cevabını vermişlerdir.

Katılımcıların cevaplarından elde edilen veriler internetin temel bilgi kaynaklarından biri olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. Katılımcılar arasından yaşı en büyük olan XE1 kodlu akademisyen diğerlerinden farklı olarak önceliği kitaba vermiştir. Tüm X kuşağı katılımcıları için aynı durum

söz konusu olmasa da X kuşağının basılı kaynakları hala etkin olarak kullandığı sonucuna varılabilir. Fakat bu yanıtlar bilgiye erişim araçlarının tercihi noktasında X ve Y kuşakları arasında belirgin bir farklılık ortaya koymamaktadır.

5.3. Çarpıtılmış, Gereksiz, Tekrar Bilgi/Enformasyonla Karşılaşma ve Teyit İhtiyacı

Bilgi/enformasyona erişim sürecinde karşılaşılan problemler, sınırsız kaynağa ulaşım imkânı, tekrar, gereksiz, çarpıtılmış, manipülatif vs. bilgi/enformasyonlar bireyleri ayıklama sürecine yönlendirmektedir. Pandita, doğru ve sistematize edilmiş bilginin, bizatihi bilginin kendisi kadar önemli olduğuna dikkat çekmektedir (2014:53-54). Ona göre (2004:50) bir konuyla ilgili bilgi edinmek tek başına temel hedef değildir, önemli olan kaliteli bilginin üretilmesi, işlenmesi, organize edilmesi ve doğru araçlarla yayılarak kullanışlı hale getirilmesidir. Postman, telgraf ve fotoğrafın icadından sonra enformasyonu birbirleriyle alakalı olma zorunluluğu olmayan, bağlamdan yoksun bir şekilde ilerleyen, derinlik ve uygunluk yerine merak uyandıran haberler haliyle tanımlamaktadır (2006:84). Postman'ın bu bakış açısı dijital çağda yeni medya araçlarından yayılan enformasyonun; içerik, kalite, doğruluk gibi birçok bakımdan sorgulanması gereken nitelikte olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırmanın temel sorunlarından olan internet ortamında var olan bilgi/enformasyonların sistematize edilmediği için karmaşaya neden olması durumuna yönelik olarak katılımcılara “tüm araştırma süreçlerinizde (akademik araştırmalar ve gündelik hayata yönelik araştırmalar) yanlış, çarpıtılmış, tekrar veya gereksiz vs. enformasyonlarla karşılaşıyor musunuz? Ulaştığınız enformasyonları farklı kaynaklardan teyit etme ihtiyacı hissediyor musunuz?” soruları yöneltilmiş ve tüm katılımcılar “evet” cevabı verdikten sonra bu konudaki rahatsızlıklarını şöyle dile getirmişlerdir:

XE1: “Özellikle haber kaynaklarında yanlışlık ve ideolojik görüşten dolayı çarpıtılmış haberlerle karşılaşıyorum. Deneyimlerim ve bilgi birikimim karar vermeden etkin rol oynuyor.”

XK2: “Akademide güvendiğim akademisyenlerin çalışmalarına göre, diğer türlü bilgiler için kaynağı çeşitlendirerek karar vermeye çalışıyorum.”

YE1: “Doğruluğu kesinleşmemiş, eksik bilgi içeren, manipüle edilmiş metinler çok fazla, haberleri resmi sitelerden doğrulamaya çalışıyorum, akademik araştırmalarda kitabi bilgilerden istifade etmeye çalışıyorum.”

YK1: *“Hem akademik alanda hem de sıradan araştırmalarımnda sıklıkla tekrar ve yanlış olduğunu düşündüğüm bilgilerle karşılaşıyorum. Haber söz konusu olduğunda markalaşmış, kurumsal bilgilere güveniyorum, diğerlerini farklı kaynaklardan araştırıyorum.”*

YK2: *“Akademik araştırmalarda doğrudan kaynağa ulaşmaya çalışıyorum, haberlerde birden fazla kaynağa yöneliyorum.”*

YE2: *“Haber söz konusu olduğunda ideolojik görüşleri birbiriyle uyuşmayan sitelerden bakarak karar vermeye çalışıyorum, akademik araştırmalarda birden fazla kaynak araştırıyorum.”*

YE3: *“Sermaye yapısına bağlı olarak haber sitelerinde içerikte çarpıtma yapılabiliyor, teyit.org gibi farklı yerlerden teyit etmeye çalışıyorum fakat bazen teyitler bile yanlış olabiliyor.”*

Alvin Toffler, Future Shock adlı kitabında bilgiye erişim kaynaklarının çok ve ucuz olmasının bilgi fazlalığına neden olacağını belirtmiş bu durumun bireylere karar verme ve bir durumu anlamada zorluk yaşama olarak geri döneceğini ifade etmiştir (1970). Yapılan çalışma ile akademisyenlerin bu sorunu kendilerince çözmek için çeşitli yöntemlere başvurduğu, resmi sitelere, güvenilir olduğunu düşündükleri haber kaynaklarına yöneldikleri, akademik araştırmalardaki süreçlerde ise güvendikleri akademisyenlere ve kitaplara yöneldikleri anlaşılmaktadır. Hem X hem de Y kuşağında hiçbir katılımcının tek kaynağa bağlı kalmadığı ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda araştırma yapmada veya herhangi bir bilgiye erişimde internet kaynaklarına güven duyulmadığı bu durumun katılımcılara karar verme noktasında ek bir yük getirdiği anlaşılmaktadır.

Özdemir ve Gülseçen'in (2015: 343) lisansüstü öğrenim gören öğrencilerle gerçekleştirdikleri çalışmalar sonucunda öğrencilerin internette yaptıkları araştırmalardan doğruya bilgiye erişim konusunda şüpheye düştükleri ve aşırı bilgilenme ile baş edemedikleri için araştırmayı bırakmayı tercih ettikleri sonucuna varmışlardır. X ve Y kuşaklarına yönelik yapılan bu çalışmadan akademisyenlerin verdiği yanıtlar Özdemir ve Gülseçen'in sonuçlarını destekler niteliktedir.

5.4. İstek Dışı İletilen Bilgi/Enformasyona Bakış Açıları

Çeşitli sitelerin içeriğe erişim için üyelik şartı koyması, alışveriş sitelerinin kişisel bilgi talep etmesi, telefon numarası, e-mail adresi, iş adresi gibi kişisel bilgileri zaman zaman paylaşımına açmaktadır. Elde edilen bu iletişim bilgileri dolayısıyla reklam, mesaj, haber vs. farklı iletiler bireylere gönderilebilmektedir. İsteğe bağlı internet kullanımı dışında akademisyenlerin kullanmak zorunda olduğu üniversitelerin bilgi

paylaşımında yöneldiği elektronik belge sistemleri bulunmaktadır. Hem isteğe bağlı internet kullanımında hem de kurum içi araçlardan zaman zaman tekrar, kişiyle ilgili veya ilgisiz olan iletiler, bireylerde anlamsız bir bilgi yüküne neden olmaktadır. Bu bağlamda katılımcılara “*gün içinde size çeşitli şekillerde ulaşan e-mailler, WhatsApp mesajları, bilgilendirme SMS’leri, kurum içi yazışma vs. araçlardan gelen iletilerden rahatsızlık duyuyor musunuz?*” sorusuna katılımcılar farklı cevaplar vermiştir:

XK1: “*Rahatsız olmuyorum, hızlıca mail ve mesajları temizliyorum.*”

XK2: “*SMS, reklam ve spamlardan rahatsız oluyorum.*”

XK3: “*Çok fazla gereksiz mail ve ihtiyaç dışı bilgi geliyor, araçlarımın işgal edildiğini düşünüyorum.*”

XE1: “*Zaman zaman bilgileniyorum, bazen rahatsız edici oluyor.*”

XE2: “*Beni ilgilendirmeyen çoğu da tekrar olan şeylerin zamanımı çaldığını düşünüyorum.*”

YK2: “*Reklamlardan ve araştırdığım konuyla alakasız şeylerden rahatsızlık duyuyorum, fakat bazen farklı düşünme biçimleriyle karşılaşıyorum onlar rahatsız etmiyor.*”

YK3: “*Özel gün mesajlarından, kalıplaşmış mesajlardan rahatsız oluyorum, resmi kaynaklardan gelen bildirimlerden hiç rahatsız olmuyorum.*”

YE2: “*Filtreleme, engelleme yapıyorum, özel gün mesajlarına cevap vermiyorum.*”

Elde edilen verilerden maillerin ve reklam mesajlarının rahatsız ettiği diğer iletilerin rahatsız etme durumunun kişiden kişiye değişiklik gösterdiği anlaşılmaktadır. Mail ve reklamlar dışında kalıplaşmış mesajlardan ve WhatsApp grup mesajlarından duyulan rahatsızlık belirtilmiştir. Bazı katılımcılar araçlarının işgal edildiğini ve zamanının çalındığı dile getirilmiştir. İletilerden rahatsızlık duyulup duyulmaması noktasında X ve Y kuşakları arasında belirgin bir farklılık olmadığı, her iki kuşakta iletilere yaklaşımın bireysel bakış açısına göre değişiklik gösterdiği anlaşılmaktadır. “Information Pollution” başlıklı yazısında Jacob Nielsen (2003), spam maillere dikkat çekmiş bunların kirlilikten öte dikkat hırsızlığı olduğunu belirtmiştir.

Yanıtlarda hem X hem de Y kuşağından bazı akademisyenlerin ileti yoğunluğundan veya resmi kaynaklardan gelen iletilerden rahatsız olmadıklarını hatta zaman zaman bilgilendiklerini ifade etmeleri dikkat çekmektedir. Her iki kuşakta da teknolojik araçlarla birlikte yaşamının

kabullenildiği gerçeği ile karşılaşmaktadır.

5.5. Gün İçinde Edinilen Tüm Bilgi/Enformasyonun Bıraktığı His

Mevcut bilgi hacminin devasa boyutlara ulaşması bireylerin karmaşık bilgiler ağında gezinmesine, doğru bilgi/enformasyona erişmek için zamanlarını arama yaparak boşa geçirmelerine neden olmaktadır. Bu durum bireylerde yorgunluğa, strese, zaman kaybına, kafa karışıklığına neden olmaktadır. Awuor, Kwanya ve Nyambok (2007:279) her şeyin fazlasının zarara dönüşmesi gibi bilginin fazlası da bilgi arayanların faydadan çok zarar görmesine neden olduğunu ifade etmekte ve fazla bilginin beynin yorulmasına, kaygıya ve bilgi arayan kişinin değerli bilgilerden uzaklaşmasına neden olduğunu eklemektedir. Ruff (2004:4), karar verme ve görevlerin yerine getirilmesinde fazla bilginin kullanılmadığı için gürültüye dönüştüğünü ifade etmektedir. Aşırı bilgi yüklemesini öznel deneyim ekseninde düşünen yazarlar O'Reilly (1980), Haksever ve Fisher (1996), stres, kafa karışıklığı, baskı, kaygı veya düşük motivasyon gibi duyguların varlığı olması durumunun aşırı bilgi yüklemesinden kaynaklı olduğuna işaret etmektedirler. Benzer şekilde Michigan Üniversitesi Ruh Sağlığı Araştırma Enstitüsü müdürü Dr. James G. Miller, bir insanı işleyebileceğinden daha fazla bilgiye boğmanın çeşitli rahatsızlıklara yol açabileceğini belirtmiştir. (Toffler, 1971:352). Bilgi toplumunun temel kaynağı olan bilgi, kontrolsüz ve organize olmamış yapısıyla kaynak olmanın ötesinde bir kaosa sebebiyet vermektedir (Naisbitt, 1982:17). İnfobezitenin semptomlarının akademisyenlerde de görülüp görülmediğini tespit edebilmek için katılımcılara “araştırmalarınızla eriştiğiniz ve gün içinde çeşitli araçlarla ulaşan tüm bilgi/enformasyonlar size ne hissettiriyor?” sorusuna katılımcıların büyük çoğunluğu (YE2 kodlu katılımcı hariç) olumsuz durum betimlemeleri yapmıştır:

XK1: “Yorucu...Gün sonunda her şeyden uzaklaşma ihtiyacı hissediyorum.”

XK2: “Ambale oluyorum, tedirgin oluyorum, yoruyor, kafa karışıklığı, sıkıntı, stres ve baskı oluşturuyor, bazen nefret hissi uyandırıyor, iş yükümü artırıyor.”

XK3: “İş yoğunluğu... Acaba önemli mi değil mi diye dikkatle okumak vakit kaybettiriyor, strese neden oluyor.”

XE2: “Zaman kaybı, yorucu...”

Y kuşağında ise cevaplar olumsuzluk barındırmakla birlikte çeşitlilik arz etmektedir:

YE1: “Özellikle haberler kaotik ve kötümser düşünmeye itiyor, toplumsal çöküntü yaşandığını düşünüyorum bu durum beni umutsuzluğa sevk ediyor, kurumsal bilgiler veri yığını oluşturuyor, iş yükünü artırıyor, çalışma hayatım bu durumdan kötü yönde etkileniyor.”

YE2: “O anda ihtiyaç duyduğum bilgileri dikkate alıyorum, diğerlerini önemsemiyorum.”

YE3: “Anlamsız bir yorgunluk hissettiriyor, her gün yeni bir şey bilmediğimi düşündürüyor eksiklik hissiyatı oluşturuyor.”

YK2: “Her yerden bana ulaşılabilmesi gözetim altında olduğumu hissettiriyor.”

Verilerden elde edilen sonuçlara göre; hem X kuşağı hem de Y kuşağındaki akademisyenler gün içinde kendilerine ulaşan bilgilerden fazlasıyla rahatsız olmaktadır. Aşırı bilgi yüküne maruz kalmanın akademisyenlerde yorgunluk, stres, kafa karışıklığı, zaman kaybı, gözetlenme hissi, umutsuzluk, kaygı, baskı, aşırı uyarılma, motivasyon kaybı, muhakeme yapma mecburiyeti, iş yükünü artırma, beynin işleme kapasitesinden fazlasıyla meşgul olması gibi sorunlar yoğun olarak tespit edilmiştir. Yalnızca YE2 kodlu katılımcı duruma ilişkin olumsuz bir duygudan söz etmemiş ihtiyaç duymadığı bilgileri önemsemediğini belirtmiştir. YE2 kodlu katılımcı yukarıda kendini teknolojik yeterlilik anlamında çok iyi seviyede tanımlamış bu alanda eğitim aldığını belirtmiş, filtreleme engelleme gibi yöntemlere başvurduğunu ifade etmişti. Burada katılımcının alanda eğitim almasıyla ihtiyaç duymadığı bilgileri uzak tutabilme yetisi kazandığı söylemek mümkündür.

Araştırma ile infobezitenin sebepleri ve sonuçları hakkında önceden yapılan çalışmalarla benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Özdemir ve Gülseçen (2015: 343) “Aşırı Bilgi Artışının Bilgiye Erişim Sürecindeki Etkileri” adlı çalışmaları sonucunda lisansüstü öğrencilerin öğrenme ve araştırma sürecinin başlangıcında taşıdıkları olumlu duyguların azalarak yerini sürece ket vurabilecek olumsuz duygulara bıraktığını tespit etmişlerdir. Awuor, Kwanya ve Nyambok (2007), Kenya Üniversitesi Tangaza Üniversitesi öğrencileri ile infobezitenin özellikleri ve yaygınlığı hakkında yaptıkları çalışma ile öğrencilerin yoğun bilgi akışından bunaldıkları, korktukları, yoruldukları ve endişelendikleri sonucuna ulaşmışlardır. Her iki çalışma dijital araçları etkin kullanan nesle yönelik yapılmış olsa da sonuçları X ve Y kuşağından varılan sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Eppler ve Mengis (2004:275) ve O’Reilly (1980) araştırmalarıyla bireyin karar almasında veya muhakeme yapmasında bilgi miktarıyla pozitif

yönlü bir ilişki bulunduğunu fakat bilgi miktarının belirli noktanın ötesinde olması durumunda bireyin karar alma ve muhakeme yapma performansının tersi yönde işleyeceğini, durumun yansımalarının da bireye aşırı bilgi yükü şeklinde olacağını tespit etmişlerdir. Birçok akademisyen ve yazar bilgi fazlalığının sonuçları hakkında insanları uarmaktadır. Medya bağımlılığı (Byun ve diğerleri 2009; Young 1998), sosyal ve iletişim becerilerinin zayıflaması (Bauerlein 2008; Richtel 2010), konsantrasyon kaybı (Carr 2008), sosyal parçalanma (Turow 1997) gibi problemlerle yeni medya tüketicisinin karşılaşabileceğini belirtmektedirler.

5.6. Akademisyen olarak çözüm önerileri

“Bilgi/enformasyona ulaşma, ulaşılanlar arasından doğruyu seçmeye çalışma, izinsiz gönderilen iletiler vs. hakkında alanın araştırmacısı olarak hangi önerilerde bulunabilirsiniz?” sorusuna verilen yanıtlar aşağıda sıralanmıştır:

XK1: *“Bireysel çaba önemli... Medya okuryazarlığı bilişim okuryazarlığına dönüştürülmeli.”*

XK2: *“Çeşitli devlet politikaları yürütülebilir fakat uçsuz bucaksız bu alana devlet müdahalesi pek mümkün değil, bireysel olarak sosyal medya detoksu, dijital detoks önerebilirim, genel olarak bireysel önlemler önemli...”*

XK3: *“Mesaj ve mailleri engelleme yöntemine başvuruyorum, telefon numaramı paylaşmamaya ve WhatsApp gruplarına dahil olmamaya gayret ediyorum.”*

XE1: *“Özgürlük ve insan hakları noktasında problemlerin yoğun olduğunu düşünerek arama motorlarının denetlenmesi gerektiğini düşünüyorum, haber yazma ilkeleri ihlal ediliyor bu nedenle herkesin gazetecilik yapmaya çalışmasının önüne geçilmesi ve haberlerin süzgeçten geçirilmesi gerekmektedir.”*

XE2: *“İnternet ortamının kendi içinde düzene ihtiyacı var. Editöryal denetim yok, aynı bilgiler farklı başlıklarla internette geziyor. Motto habercilik söz konusu... Bu konuda telif hakları düzenlemesi yapılmalıdır. Devletlerin bu sorunları ortadan kaldırması mümkün değil dolayısıyla bireysel önlem alınmalı. Ben bayram, Cuma, kandil vs. mesajlara cevap vermiyorum, spam ve reklam barındıran e-mailleri okumadan siliyorum, bireysel olarak bunları yapabiliyorum.”*

XE3: *“Bilginin yoğun olduğu bu çağda dijital okuryazarlığa ihtiyaç var. Bireysel olarak filtreleme teknikleri öğrenilmeli ve uygulanmalı, akademik araştırmalarda dizinlere dikkat edilmeli, seçici davranılmalı,*

sosyal medyaya sorgulayıcı bir tavır takınılmalı.”

YK1: “İçeriğin azaltılması söz konusu olamayacağına göre dijital okuryazarlığı geliştirmek gerekmektedir. Ulaşılan bilgiler kişisel süzgeçten geçirilmeli.”

YK2: “Mail adresi, telefon numarası gibi kişisel bilgiler her yere belirtilmemeli, bu yöntemle en azından reklam iletilerinin yolu kesilir.”

YK3: “İnternet haber sitelerinin denetlenmesi gerekiyor.”

YE1: “Kendimce çözüm geliştirmeye çalışıyorum. Kendi kurumum dışındaki kurumsal SMS’leri engelliyorum, filtreleme yapıyorum, sosyal medyayı kapatıyorum, tüm gruplardan ayrılıyorum, bazen telefonu kapatıyorum veya sessiz moda alıyorum fakat yine de bilgi bombardımanına engel olamıyorum, bunlar geçici önlemler... Dijital minimalizm en iyi yöntem...”

YE2: “Çözüm araçlara uzak kalmak değil, dijital okuryazarlığı geliştirmektir.”

YE3: “Habercilik bağlamında teyit sistemlerinin olması gerekiyor. Akademik çalışmaların güvenilir yerlerde olması gibi habercilikte de benzer ortamlar olmalıdır. Medya okuryazarı olmak önemli...”

Akademisyenlerin çözüm önerilerinde çoğunlukla dijital okuryazarlık, medya ve bilişim okuryazarlığının önemine vurgu yapılmaktadır. Okuryazarlık kavramı bilgi arama ve bilgi bulabilmenin yanında edinilen bilgilerin yorumlanması, değerlendirilmesi ve pratiğe aktarılmasını da gerekli kılmaktadır. Bilgi okuryazarlığı özellikle internetten edinilen bilgilerin gerçekliğini ve güvenilirliğini sorgulamada hayati bir öneme sahiptir. Akademisyenlerin bireysel önlemler bağlamında dile getirdiği engelleme, filtreleme, gibi öneriler araştırmanın önemli sonuçlarından biridir. Fakat bu işlemleri yapabilmek için araçları etkin kullanabilmek gerekmektedir. Yani birbirine paralel olan dijital okuryazar, medya ve bilişim okuryazarı, bilgi ve veri okuryazarı olmanın gerekliliği karşımıza çıkmaktadır. Yukarıda teknolojik yeterlilik anlamında kendini iyi seviyede tanımlayan, filtreleme, engelleme gibi yöntemlere başvurarak kendini gereksiz bilgi/enformasyon bombardımanından korumaya çalıştığını belirten ve enformasyon yoğunluğundan rahatsız olmadığını, ihtiyaç duymadığı bilgileri ötediğini ifade eden YE2 kodlu katılımcı, çözümün araçlara uzak kalmak olmadığına ve alanda okuryazarlığın geliştirilmesine vurgu yapmaktadır. Burada katılımcının teknolojik yeterlilik seviyesinin yüksek olmasının kendisine pozitif yönde dönüş sağladığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle dijital okuryazarlık eğitiminin her yaş grubuna hitap edecek

şekilde verilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Pandita, bilgi okuryazarlığının örgün öğretimde müfredata eklenmesi gerektiğini belirterek sürdürülebilir bilgi üretimi ve minimum bilgi kirliliğinin eğitimle sağlanabileceğini ifade etmektedir (2014:55). Johnson ise okuryazarlığa başkalarıyla iletişim kurma, bilgi alışverişi yapma, içerik oluşturma ve yayınlama becerilerini de ekleyerek edinilen verinin başkalarının fikirleri ile ve kişisel fikirlerle birleştirilerek bir sonuca vardırılabilmesini anlamlı bulmaktadır (2013:83-84).

Katılımcıların yanıtlarından ulaşılan bir diğer sonuç, kaynakların sayısını azaltmak için bireysel olarak tercih edilen yöntemlere başvurulmasıdır. Örneğin XK3 telefon numarası paylaşmayarak, YK2 benzer şekilde mail adresi ve telefon numarası paylaşmayarak, XE2 şablon mesajlara cevap vermeyerek ileti gelebilecek kaynakların sayısını azaltmaya çalışmaktadır. Kaynak sayısının minimumda tutulması, filtreleme stratejilerinin geliştirilmesi, önceliklendirme ve görev planlamasının yapılması, materyalin hızlıca ayıklanabilmesi, verilerin sınıflandırabilmesi gibi öneriler farklı çalışmalarda da öne çıksa bile nihayetinde bu işlemler dijital okuryazar olmayı gerekli kılmaktadır (Bawden ve Robinson, 2009:6; Johnson, 2013:79; Awuor, Kwanya ve Nyambok: 2007:279). Hargittai, Neuman, ve Curry 2012 yılında Amerika’da yaptıkları çalışmadan bireylerin yeni medyada bilgi arama ve filtreleme becerilerini henüz tam anlamıyla gerçekleştiremediklerini bu nedenle sansasyonel ve ciddiyetten uzak içeriklerle karşılaştıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmada filtreleme, engelleme gibi öneriler dışında dijital detoks ve araçları minimum seviyede kullanma önerileri dikkat çekmektedir. Katılımcılar arasından XK2 ve YE1, bilgi/enformasyon yoğunluğundan uzak kalmak için dijital detoks önermekte YE1 WhatsApp gruplarına dahil olmamaya çalıştığını, sosyal medyayı kapattığını ifade etmektedir. Johnson bilgiye erişimin kişinin tercihine bağlı olduğunu bu durumun diyet yapma ile benzerlik gösterdiğini ifade etmektedir. Nasıl ki iyi bir diyetin amacı ince olmaktan ziyade sağlıklı olmak ve bunu yaşam tarzı yapmaksızın, bilgiye erişimde de ölçü aynı şekilde olmalı şeklinde düşünmektedir (Johnson, 2013:76).

Tüm teknik ilerlemeler gibi internet ve internete bağlı araçlar, eleştiriler eşliğinde varlığını sürdürmekte bilgi akışını devam ettirmektedir. Katılımcılar yoğun bilgi/enformasyondan rahatsızlıklarını dile getirdikten sonra devlet politikalarının ve editöryal denetimin geliştirilmesi, telif haklarının internet haberciliğinde etkin olarak uygulanması, habercilik bağlamında teyit sistemlerinin olması gerektiği yönünde önerilerini sunmaktadır. Bu konuda her ülkenin ayrı bir mekanizma kurması ve

işletmesi elbette tartışmalara neden olacaktır. Öneri olarak Pandita (2014:56) evrensel yasaların çıkarılmasının ve yürürlüğe konulmasının daha iyi bir çözüm olacağını düşünmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yaşadığımız çağda teknolojik gelişmelere paralel olarak internet bağlantılı araçlara ulaşım kolaylaşmıştır. Bu durum bireyleri erişmeye çalıştıkları bilgi/enformasyon dışında ihtiyaç duymadıklarıyla da karşılaştırmaktadır. Uzun yıllar arayıcısına bilgi sunan geniş kütüphaneler, cilt cilt yayınlanan ansiklopediler, çeşitli arşivler, ulaşılan kaynaktan ve bilgiden şüpheye düşürmezken internetle birlikte bilgi/enformasyona bakış açısı değişmiştir. Çünkü dijital ansiklopediler, bloglar, vloglar, wikiler, haber portalları, sosyal medya platformları ve daha sayısı artırılabilir kaynaklardan yayılan sınırsız içerik bu çağ insanını yoğun bilgi yüküyle yüz yüze getirmektedir. Bu araçlardaki akıştan doğru, güvenilir, şüpheye düşürmeyen içeriklere ulaşmak eskiyle kıyaslanamayacak kadar zor bir sürece dönüşmüştür. Birçok çalışma ve bu çalışma ile bilgi/enformasyona erişimde şüpheli yaklaşım sergilenmesine rağmen ilk olarak arama motorlarına yönelme durumu tespit edilmiştir. İnternetin bireylerin aramalarına en hızlı cevap veren araç konumunda olması onu bilgi edinmede ilk başvurulan mecra haline getirmiştir. Bu yöneliş beraberinde yararlı olabilecek nitelikli bilgi yerine zarara dönüşme ihtimali olan nitelikten yoksun bilgi/enformasyonla karşılaşılma oranını artırmıştır. Yine cep telefonu, e-mail, elektronik bilgi sistemleri, alışveriş siteleri, haber portalları, sosyal medya gibi internet tabanlı mecralardan gerekli gereksiz birçok içerik kullanıcıya iletilmektedir. Bu çalışma ile katılımcıların bilhassa WhatsApp mesajları, tweetler, Cuma mesajları, bayram-kandil kutlamaları, özel gün ve kutlamalara yönelik paylaşımlar, reklamlar, spam iletilerden fazlasıyla rahatsızlık duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Gündelik hayatın içinde efemera nitelikte olan bu içerikler bireylerde infobeziteye neden olmaktadır.

Araştırmanın önemli sonuçlarından biri yüklü içeriğin bireylerde yorgunluk, kaygı, stres, baskı, zaman kaybı, umutsuzluk, kafa karışıklığı, aşırı uyarılma, motivasyon kaybı gibi negatif duygulara neden olduğu yönündedir. Yani infobezitenin semptomlarına katılımcıların büyük bölümünde rastlanmıştır. Devlet denetimi, sınırlama getirme, sansür uygulama gibi radikal önlemlerin alınması söz konusu olmadığından bu süreci pozitif yöne çevirmek yine bireye düşmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalardan veri okuryazarı, dijital okuryazar, medya okuryazarı olma yönünde öneriler sunulmuştur. Benzer şekilde bu çalışmada da katılımcılar okuryazarlığın önemine dikkat çekmiştir. Kalıcı önlemler dışında

araştırmanın katılımcıları geçici veya anlık çözüm bağlamında detoks, filtreleme, engelleme, teyit sistemlerinin kurulması gibi yöntemleri önermiştir. Sağlıkçıların hasta olmadan önce hastalığı öneyici tedbirlerin önemine her zaman dikkat çektiği gibi bu doğrultuda da infobeziteye yakalanmadan önce bireylerin okuryazarlık eğitimi almasının önemi ortaya çıkmaktadır.

İnfobezitenin önüne geçecek için etkin bir metodolojik sisteme henüz ulaşılmış değildir. Fakat araştırmalarla ve gözlemlerle ulaşılan önerilere uyulması bu yükü azaltmaya yardımcı olabilir. İnsan eliyle oluşturulan bu durum yine insan sayesinde bazı çalışmalar yapılarak düzeltilebilir.

7. SUMMARY

The need to obtain information from all available sources in line with people's environment, interests, hobbies, personal curiosities, etc. is a natural situation. People consume information on many subjects such as education, health, trade, religion, philosophy, entertainment, and news, from many sources, whether printed, electronic, online, offline, verbal, official, or informal. Millions of information particles flowing from new media tools in minutes expose individuals to information overload. Since media such as search engines, news sites, social media, blogs, and forums offer the people of the digital age comfortable access to information, the tendency to turn to the internet is increasing. Since most of the content shared from new media tools is anonymous, it is most likely to encounter false, fabricated, and distorted information that has nothing to do with reality from these tools.

The concept of infobesity, which is formed by combining the words "information" and "obesity", is expressed in four different ways: information overload, abundance of information, overload of information and infobesity, but it should be borne in mind that all concepts refer to the same thing. Presenting the information to a person very quickly and the individual receives too much information, and potentially useful information becomes an obstacle rather than a benefit is expressed as infobesity. Obesity problem arises as a result of uncontrolled eating of every food that a person finds, ignoring the feeling of satiety, and then the individual's quality of life decreases, different health problems and even death occur. Similarly, due to excessive information load, the problem of infobesity arises due to the excess of information in individuals. Johnson mentions the existence of certain criteria in order to decide whether a person is obese, and similarly, he points out that infobesity individuals have distinctive symptoms such as time

perception, insufficient or irregular physical activity, distraction, narrowing of the social environment, and deterioration of reality perception (2012). :63-73). There is also a debate that infobesity is increasing and accelerating after the effective use of web 2.0 technologies all over the world.

The aim of this study is to determine the problems experienced by the X and Y generations regarding the accuracy and reliability of the information they access and how the excessive information burden makes the members of this generation feel. In relation to the general purpose, the answers to the questions have been sought: Do participants trust the information they encounter while conducting research, do participants feel the need to confirm the information they have encountered in the research process from different sources, are the participants uncomfortable with the information they encounter while researching any subject and the information such as messages, instant messages, e-mails that reach them during the day?

In the research, the unconstructed interview technique was used and clear answers were tried to be obtained by adding questions together where necessary. Generation X, who encounters communication technologies after a certain period of his life, is exposed to infobesity because he cannot use the tools effectively, while generation Y, who is exposed to infobesity because his interaction with the tools is more intense on the other hand, forms the research group of this study. Since there are almost no studies for academics consisting of generations X and Y, who generally teach generation Z in the literature, the research becomes important in this aspect.

With the study, it was concluded that the participants were particularly disturbed by WhatsApp messages, tweets, Friday messages, holiday-candle celebrations, posts for special days and celebrations, advertisements, and spam messages. It has been reported that loaded content causes negative emotions such as fatigue, anxiety, stress, pressure, loss of time, despair, confusion, overexcitation, loss of motivation in individuals, that is, it causes infobesity. Another result obtained by the research is that concepts such as media literacy, information literacy, digital literacy are presented as a solution proposal to the problem. In addition to permanent measures, the participants of the study proposed methods such as detox, filtering, blocking, and the establishment of confirmation systems in the context of a temporary or instantaneous solution. An effective methodological system for preventing infobesity has not yet been reached. But following the recommendations reached by research and observations can help reduce this burden. This situation created by human hands can be

corrected by doing some studies thanks to human again.

8. KAYNAKLAR

- Arslan, A. & Staub, S. (2015). Kuşak teorisi ve iç girişimcilik üzerine bir araştırma. *KAÜ-İİBF Dergisi*, Sayı: 11, s.1-24.
- Awuor A.S., Kwanya T. & Nyambok, G.A. (2007). *The Influence of infobesity on the information seeking behaviour of undergraduate students in Tangaza University College*. In Digital Technologies for Information and Knowledge Management. s.278-286. The Technical University of Kenya.
- Baytar, O. (2013). İzlerkitlenin medyadaki aşırı enformasyon sorununa bakışı. *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology*. 4 (11). DOI: 10.5824/1309-1581.2013.1.003.x
- Bauerlein, M. (2008). *The dumbest generation*. NY: Penguin Group.
- Bawden, D. & Robinson, L. (2009). The dark side of information: Overload, anxiety and other paradoxes and pathologies. *Journal of Information Science*, 35(2), s. 180-191. Doi:10.1177/0165551508095781.
- Broadbridge A. M., Maxwell G.A. & Ogden S.M. (2009). Selling retailing to generation Y graduates: Recruitment challenges and opportunities. *The International Review of Retail, Distribution and Consumer Research*, 19(4). s. 405–420. DOI: 10.1080/09593960903331394.
- Büyüköztürk, S., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, S. & Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Byun, S., Ruffini, C., Mills, J. E., Douglas, A. C., Niang, M., Stepchenkova, S., et al. (2009). Internet addiction: Metasynthesis of 1996–2006 quantitative research. *CyberPsychology & Behavior* 12(2), s. 203–207.
- Carpenter, E. (2011) Yeni Diller. Crowley, D. ve Heyer, P. (Eds), *İletişim Tarihi/Teknoloji Kültür Toplum*, Berkay Ersöz (çev), Siyasal Kitabevi.
- Carr, N. (2008). *The big switch: Rewiring the world, from Edison to Google*. NY: Norton.
- Crampton, S.M. & Hodge, J.W.(2009). Generation Y: Unchartered territory. *Journal of Business & Economics Research*. 7(4), s.1-6.
- Eppler, M. J. & J. Mengis (2004). The concept of information overload: A review of literature from organization science, accounting, marketing, MIS, and related disciplines. *The Information Society*, 20(5), s.325–44. DOI: 10.1080/01972240490507974.
- Geray, H. (2011). *Toplumsal araştırmalarda nicel ve nitel yöntemlere giriş: İletişim alanından örneklerle*. (3. Basım), Ezel Basın Yayın Dağıtım.
- Haksever, A. M. & Fisher, N. (1996). A method of measuring information overload in construction project management. *Proceedings CIB W89 Beijing International Conference*, s.310-323.
- Hargittai, E., Neuman, W. R. & Curry, O. (2012). Taming the information tide: perceptions of information overload in the American home. *The Information Society*, Sayı:28 s.161-173. DOI:10.1080/01972243.2012.669450.

- Hertz, N. (2015). Generation K: What it means to be a teen. <https://noreena.com/generation-k-what-it-means-to-be-a-teen-today-what-this-means-for-you/>. Erişim Tarihi: 21.04.2021.
- Hiltz, S. R. & Turoff M. (1985) Structuring computer-mediated communication systems to avoid information overload, *Communication of the ACM*, 28(7), s.680-689.
- Himmel B.(2008). Different strokes for different generations. <https://www.forconstructionpros.com/business/business-services/article/10295181/different-strokes-for-different-generations>. Erişim Tarihi: 23.04.2021.
- Howe, N. & Strauss, W. (2007). The next 20 years: How customer and workforce attitudes will evolve. *Harvard Business Review*, 85(7). pp. 41–52.
- Johnson, J.A. (2012). *The information diet*. O'Reilly Media, Inc.
- Jurkiewicz, C.E. (2000). Generation X and the public employee. *Public Personnel Management*, Sayı:29, s.55–74.
- Kyles, D. (2005). Managing Your Multigenerational Workforce, *Strategic Finance*, 87(6). S.53-56.
- Lehto, Y.X., Francis, J. S. A. & O'Leary, J. (2008). Exploring tourism experience sought: A cohort comparison of baby boomers and the silent generation. *Journal of Vacation Marketing*, 14(3), s.237-252
- Lewis, E. (2018). The infobesity epidemic: How to avoid information overload. <https://themultitaskingwoman.com/the-infobesity-epidemic-how-to-avoid-digital-overload/>. Erişim Tarihi: 4.03.2021.
- Lori, L. & Callahan, C. (2021). İnternette 1 dakika içinde neler oluyor? <https://webmasto.com/internette-1-dakika-icinde-neler-oluyor-2021>. Erişim Tarihi: 24.10.2021.
- Mannheim, K. (1952). *Essays on the sociology of knowledge*. (Ed. Paul Kecskemeti). Oxford University Press. <https://archive.org/details/essaysonsociolog00mann/page/n7/mode/2up?q=generation>. Erişim Tarihi: 4.03.2021.
- Naisbitt, J. (1982). *Megatrends*. Charles Scribner's.
- Nielsen, J. (2003). *Information pollution*. <http://www.nngroup.com/articles/information-pollution/>. Erişim Tarihi: 28.01.2022.
- O'Reilly, C. A. (1980). Individuals and information overload in organizations: Is more necessarily better? *Academy of Management Journal*. Sayı:23. s.684-696.
- Özdemir, Ş. & Gülseçen, S. (2015). Aşırı bilgi artışının bilgiye erişim sürecindeki etkileri: İstanbul üniversitesi enformatik bölümü örneği, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3). s. 334-344.
- Palfrey, J. & Gasser, U. (2008). Born digital: Understanding the first generation of digital natives. Basic Books.
- Pandita, R. (2014). Information pollution, a mounting threat: Internet a major causality. *Journal of Information Science Theory and Practice*, 2(4). s.49-60.
- Parry, E. & Urwin, P. (2011). Generational differences in work values: A review of

- theory and evidence. *International Journal of Management Reviews*, Sayı:13. s.79-96.
- Postman, N. (2006). *Teknopoli*. Paradigma Yayıncılık.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. *On the Horizon*, 9(5) s.1-6.
- Punch, K. F. (2005). *Sosyal Araştırmalara Giriş Nicel ve Nitel Yaklaşımlar*. (Çev. D. Bayrak, H.B.Aslan, Z. Akyüz), Siyasal Kitabevi.
- Reeves, T. C. & Oh, E. (2008). Generational Differences. Spector, J.M. Merrill, M.D. Merrienboer, J. V. & Driscoll, M. P. (Eds.). *Handbook of Research on Educational Communications and Technology* (pp. 295-303). Springer.
- Richtel, M. (2010). Your brain on computers: Attached to technology and paying a price. *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2010/06/07/technology/07brain.html>. Erişim Tarihi: 31.03.2021.
- Ruff, J. (2002). *Information overload: Causes, symptoms and solutions*. Harvard Graduate School of Education.
- Smola, K. & Sutton C.D. (2002). Generational differences: revisiting generational work values for the new millennium. *Journal of Organization Behaviour* Sayı:23. s.363–382.
- Southard, G. & Lewis J. (2004). Building a workplace that recognizes generational diversity. *PM Magazine*. 86(3). s.1-16.
- Steward, C.J. & Cash, W.B. (2003). *Interviewing:Principles and practices* (10.Baskı). McGraw Hill.
- Toffler, A. (1970). *Future Shock*. Bantam Books.
- Turow, J. (1997). *Breaking up America: Advertisers and the new media world*. University of Chicago Press.
- Williams, C K. & Page, A.R. (2011). Marketing to the generations. *Journal of Behavioral Studies in Business*, Sayı:3, s. 2-11.
- Young, K. S. (1998). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyber Psychology & Behavior*, 1(3). s. 237–244.
- Zemke, R., Raines, C. & Filipczak, R. (1999). *Generations at work: managing the clash of veterans, boomers, xers, and nexters in your workplace*. Amacom

Çatışma beyanı: Makalenin yazarı bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi ya da finansal ilişkileri bulunmadığını dolayısıyla herhangi bir çıkar çatışmasının olup/olmadığını beyan eder.

Destek ve teşekkür: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.